

2017

**STAATSBLAD
VAN DE
REPUBLIEK SURINAME**

No. 84

WET van 24 september 2017, houdende regels inzake de jaarrekening en wijziging van het Wetboek van Koophandel en Wet Coöperatieve Verenigingen (Wet op de Jaarrekening)

DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME,

In overweging genomen hebbende, dat het wenselijk is regels met betrekking tot jaarrekening ten aanzien van bepaalde categorieën van ondernemingen, instellingen of openbare lichamen, vast te stellen;

Heeft, na goedkeuring door De Nationale Assemblée, de Staatsraad gehoord, bekrachtigt de onderstaande wet:

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Definities
Artikel 1

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. Directeur: de Directeur van het ministerie belast met economische aangelegenheden;
- b. accountantscontrole: een onderzoek door een onafhankelijke gecertificeerde accountant, naar de getrouwheid van een jaarrekening;
- c. bestuursverslag: verslag van het bestuur als bedoeld in artikel 4 lid 5;
- d. controleplichtig: de verplichting om te voldoen aan een accountantscontrole;
- e. controleverklaring: een document van een onafhankelijke gecertificeerde accountant met betrekking tot een door hem uitgevoerde controle van een jaarrekening;

- f. fiscale waarderingsgrondslagen: de waarderingsgrondslagen ingevolge het goed koopmansgebruik, zoals vervat in de Inkomstenbelasting 1922;
- g. formeel buitenlandse vennootschap: een naar een ander dan Surinaams recht opgerichte, rechtspersoonlijkheid bezittende kapitaalvennootschap die haar werkzaamheid geheel of nagenoeg geheel in Suriname verricht en voorts geen werkelijke band heeft met de staat waarbinnen het recht geldt waarnaar zij is opgericht. Hieronder worden niet begrepen vennootschappen waarop het recht van een lidstaat van de CARICOM toepasselijk is;
- h. gecertificeerde accountant: een accountant die is gecertificeerd bij of krachtens staatsbesluit ingevolge de Wet Bedrijven of Beroepen (S.B. 2017, no. 40);
- i. geconsolideerde jaarrekening: de jaarrekening waarin de activa, passiva, baten en lasten van de rechtspersonen en vennootschappen die een groep of groepsdeel vormen en andere in de consolidatie meegenomen rechtspersonen en vennootschappen, als één geheel worden opgenomen;
- j. groep: een economische eenheid waarin rechtspersonen en vennootschappen organisatorisch zijn verbonden;
- k. groepsmaatschappijen: rechtspersonen en vennootschappen die met elkaar in een groep verbonden zijn;
- l. jaarrapport: een betreffende de financiële en eventueel ook niet financiële verantwoording over het afgelopen jaar, als bedoeld in artikel 4 lid 4.
- m. jaarrekening: de enkelvoudige jaarrekening **en/of** de geconsolideerde jaarrekening;
- n. kasstroomoverzicht: geeft inzicht in de geldmiddelen die in een verslagperiode beschikbaar zijn gekomen en in het gebruik dat van deze geldmiddelen is gemaakt. In samenhang met de balans en winst-enverliesrekening draagt het kasstroomoverzicht bij aan een beoordeling van de financiering van de activiteiten, de liquiditeit, de solvabiliteit en de kwaliteit van het behaalde resultaat;
- o. omvangscriteria: indicatoren die bepalen dat een rechtspersoon als groot, middelgroot of klein wordt aangemerkt;
- p. organisatie van openbaar belang: een organisatie die voldoet aan de criteria vermeld in artikel 12;
- q. parastatale instellingen: (publiekrechtelijke) rechtspersonen opgericht bij wet alsmede privaatrechtelijke rechtspersonen waarvan de Staat of een meerderheidsbelang heeft van tenminste één en vijftig procent of indien geen sprake is van een aandelenkapitaal, waarvan de Staat (mede)oprichter is en een doorslaggevende directe of indirecte

zeggenschap heeft, hetzij middels stemrechten, hetzij middels de benoeming en het ontslag van de leden van organen van die rechtspersonen;

- r. verloopoverzicht: een weergave van de beginstand, mutaties en eindstand van een post in de jaarrekening;
- s. verslaggevingsstandaarden: de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling op basis waarvan de jaarrekening wordt opgesteld. Zij kunnen eventueel ook voorschriften geven omtrent de inrichting en presentatie van de jaarrekening.

Toepasselijkheid Artikel 2

- 1. Deze wet is van toepassing op:
 - a. de coöperatie, de onderlinge waarborgmaatschappij en de naamloze vennootschap;
 - b. een commanditaire vennootschap of een vennootschap onder firma waarvan alle vennoten volledig jegens schuldeisers aansprakelijk zijn voor de schulden, kapitaalvennootschappen zijn naar buitenlands recht;
 - c. de bij of krachtens wet ingestelde publiekrechtelijke rechtspersonen, tenzij de regelgeving ter zake van comptabiliteit anders bepaalt;
 - d. de stichting en de vereniging die een of meer ondernemingen in stand houden welke ingevolge de Handelsregisterwet in het handelsregister moeten worden ingeschreven, tenzij de stichting of vereniging bij of krachtens wet verplicht is een financiële verantwoording op te stellen die gelijkwaardig is aan een jaarrekening als bedoeld in deze wet en deze openbaar moet worden gemaakt;
 - e. formeel buitenlandse vennootschappen.
- 2. Het bepaalde ten aanzien van de naamloze vennootschap is van overeenkomstige toepassing op de formeel buitenlandse vennootschap, met dien verstande dat waar gesproken wordt van bestuur, raad van commissarissen en algemene vergadering van aandeelhouders en de daaraan toegekende verplichtingen en/of bevoegdheden, gelezen moet worden dat orgaan of die organen welke binnen zo een vennootschap als zodanig bevoegd is of zijn.

3. Ongeacht hun rechtsvorm is deze wet van toepassing op instellingen die onder toezicht vallen van de Centrale Bank van Suriname.
4. Voor de toepassing van deze wet worden onder het begrip rechtspersoon tevens begrepen de commanditaire vennootschap en de vennootschap onder firma, zoals bedoeld in lid 1 sub b, tenzij in deze wet anders wordt bepaald.

Artikel 3

1. Rechtspersonen als bedoeld in artikel 2 zijn verplicht jaarlijks een jaarrekening op te stellen. Rechtspersonen die geen onderneming drijven stellen een jaarrekening op, doch zijn vrijgesteld van het openbaar maken daarvan, tenzij het betreft organisaties van openbaar belang.
2. Voor instellingen die onder toezicht staan van de Centrale Bank van Suriname, kunnen onverminderd het ter zake bepaalde in deze wet door de Centrale Bank nadere eisen worden gesteld voor wat betreft de inrichting van de jaarrekening, waarderingsgrondslagen en verslaggevingsstandaarden, controleplicht, publicatieplicht, termijnen waarbinnen de jaarrekening moet zijn vastgesteld en het bestuursverslag.

Hoofdstuk 2. Jaarrekening en bestuursverslag

Algemeen

Artikel 4

1. De jaarrekening geeft volgens normen die in het maatschappelijk verkeer als aanvaardbaar worden beschouwd, een zodanig inzicht dat een verantwoord oordeel kan worden gevormd omtrent het vermogen en het resultaat, alsmede voor zover de aard van een jaarrekening dat toelaat, omtrent de solvabiliteit en de liquiditeit van de rechtspersoon.
2. De enkelvoudige jaarrekening bevat ten minste de balans, de winst- en verliesrekening, het kasstroomoverzicht en het verloopoverzicht van het eigen vermogen en een toelichting op eerdergenoemde stukken.
3. De balans met de toelichting geeft getrouw, duidelijk en stelselmatig de grootte van het vermogen en zijn samenstelling in actief- en passiefposten op het einde van het boekjaar weer. De winst- en verliesrekening met de

toelichting geeft getrouw, duidelijk en stelselmatig de grootte van het resultaat van het boekjaar en zijn afleiding uit de posten van baten en lasten weer.

4. Het jaarrapport bestaat uit de jaarrekening, het bestuursverslag, en voor zover van toepassing, overige gegevens, zoals het verslag van de raad van commissarissen indien van toepassing de controleverklaring, zoals bedoeld in artikel 14. Bij staatsbesluit worden met betrekking tot het bestuursverslag en het verslag van de raad van commissarissen, nadere regels vastgesteld.
5. Het bestuursverslag geeft een getrouw beeld van de toestand op de balansdatum en de gang van zaken gedurende het boekjaar van de vennootschap en van de groepsmaatschappijen waarvan de financiële gegevens in haar jaarrekening zijn opgenomen. Het bevat mede inlichtingen omtrent gebeurtenissen van bijzondere betekenis, die na het einde van het boekjaar hebben plaatsgevonden, terwijl voorts mededelingen worden gedaan over de verwachte gang van zaken.
6. Het bestuursverslag mag niet in strijd zijn met de jaarrekening.
7. Bij of krachtens staatsbesluit kunnen nadere voorschriften worden gesteld omtrent de inhoud van het bestuursverslag. Deze voorschriften kunnen in het bijzonder betrekking hebben op naleving van een in het staatsbesluit aan te wijzen gedragscode.

Opmaken en vaststelling van de jaarrekening

Artikel 5

1. Jaarlijks binnen zes maanden na afloop van het boekjaar, behoudens verlenging van deze termijn op grond van bijzondere omstandigheden met ten hoogste zes maanden, wordt door het bestuur van de rechtspersoon een jaarrekening en een bestuursverslag opgemaakt. De stukken worden opgemaakt in de Nederlandse of de Engelse taal.
2. Indien de werkzaamheid van de rechtspersoon of de internationale vertakking van zijn groep dat rechtvaardigt, mag de jaarrekening of alleen de geconsolideerde jaarrekening worden opgesteld in een vreemde geldeenheid.

3. De bevoegdheid tot verlenging van de termijn, als bedoeld in lid 1, komt toe aan:
 - a. respectievelijk de algemene vergadering van aandeelhouders of de algemene ledenvergadering, indien de rechtspersoon respectievelijk een naamloze vennootschap of een coöperatieve vereniging, onderlinge waarborgmaatschappij dan wel vereniging betreft;
 - b. het bestuur bij andere dan de onder a genoemde rechtspersonen, al dan niet na goedkeuring van een ter zake bevoegde instantie, voor zover het betreft rechtspersonen die bij of krachtens wet zijn opgericht.
4. Het bestuursverslag wordt onverwijld na afloop van de in lid 1 genoemde termijn aangeboden aan de algemene vergadering van aandeelhouders in geval van een naamloze vennootschap of aan de algemene ledenvergadering in geval van een rechtspersoon die leden kent. Tegelijkertijd wordt de opgemaakte jaarrekening aan respectievelijk de algemene vergadering van aandeelhouders of de ledenvergadering ter vaststelling voorgelegd.
5. De jaarrekening wordt ondertekend door alle leden van het bestuur en de raad van commissarissen, zo die er is. Indien een hunner handtekening ontbreekt, wordt de reden hiervan vermeld door het bestuur.
6. Indien de rechtspersoon een naamloze vennootschap is, stelt de algemene vergadering van aandeelhouders de jaarrekening vast.
7. Van de dag tot oproeping van de algemene vergadering van aandeelhouders waarin de jaarrekening wordt vastgesteld tot de afloop daarvan liggen de stukken ten kantore van de vennootschap voor de aandeelhouders ter inzage.

Artikel 6

1. Voor een rechtspersoon die niet vorm van de naamloze vennootschap heeft, gelden de volgende regels voor de vaststelling van de jaarrekening:
 - a. indien een rechtspersoon leden heeft, heeft het orgaan waarin deze vertegenwoordigd zijn dezelfde functie als de algemene vergadering van aandeelhouders bij een naamloze vennootschap voor het vaststellen van de jaarrekening. Een raad van toezicht heeft in het kader van deze wet dezelfde rol als de raad van commissarissen bij een naamloze vennootschap;

- b. indien deze rechtspersoon geen raad van commissarissen of raad van toezicht heeft, stuurt het bestuur de jaarrekening direct naar de leden en indien van toepassing vergezeld van de verklaring van de accountant;
 - c. indien de rechtspersoon geen leden heeft, wordt de jaarrekening vastgesteld door het bestuur na goedkeuring van de raad van commissarissen of raad van toezicht, zo die er is, al dan niet na voorafgaande goedkeuring van een ter zake bevoegde minister of andere autoriteit bij rechtspersonen die krachtens wet zijn opgericht.
2. Bij de onderneming die als rechtsvorm heeft een vennootschap onder firma of commanditaire vennootschap, geschiedt vaststelling van de jaarrekening door de beherende vennoten. Het bepaalde in lid 1 en artikel 5 is van overeenkomstige toepassing.

Geconsolideerde jaarrekening

Artikel 7

De geconsolideerde jaarrekening bevat ten minste de geconsolideerde balans, de geconsolideerde winst- en verliesrekening, het geconsolideerde kasstroomoverzicht, het verloopoverzicht van het eigen vermogen en een toelichting op eerdergenoemde stukken. De geconsolideerde jaarrekening vormt een toelichting op de enkelvoudige jaarrekening en valt onder de controleplicht indien deze van toepassing is op de enkelvoudige verantwoording.

Artikel 8

1. De rechtspersoon die, alleen of samen met een andere groepsmaatschappij, aan het hoofd staat van een groep, stelt een geconsolideerde jaarrekening op, waarin opgenomen de eigen financiële gegevens met die van zijn dochtermaatschappijen in de groep, andere groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop hij overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover hij de centrale leiding heeft.
2. Een rechtspersoon waarop lid 1 niet van toepassing is, maar die in zijn groep een of meer dochtermaatschappijen heeft of andere rechtspersonen waarop hij een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover hij de centrale leiding heeft, stelt een geconsolideerde jaarrekening op. Deze omvat de financiële gegevens van het groepsdeel, bestaande uit de rechtspersoon, zijn dochtermaatschappijen in de groep, andere

groepsmaatschappijen die onder de rechtspersoon vallen en andere rechtspersonen waarop hij een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover hij de centrale leiding heeft.

3. Consolidatie mag evenwel achterwege blijven in de bij of krachtens staatsbesluit bepaalde gevallen.

Artikel 9

1. De financiële gegevens van een rechtspersoon of vennootschap mogen in de geconsolideerde jaarrekening worden opgenomen naar evenredigheid tot het daarin gehouden belang.
2. In de geconsolideerde jaarrekening behoeft het eigen vermogen niet te worden uitgesplitst. Het aandeel in het groepsvermogen en in het geconsolideerde resultaat dat niet aan de rechtspersoon toekomt, wordt vermeld.

Verslaggevingsstandaarden

Artikel 10

1. Voor het opstellen van een jaarrekening worden de volgende verslaggevingsstandaarden onderscheiden:
 - a. de fiscale waarderingsgrondslagen ingevolge het goed koopmansgebruik zoals vervat in de Wet inkomstenbelasting 1922;
 - b. de International Financial Reporting Standards for Small and Medium Sized Entities (IFRS for SME), zoals deze gepubliceerd worden door de International Accounting Standards Board (IASB);
 - c. IFRS, de uitgebreide versie of andere internationaal aanvaarde verslaggevingsstandaarden, die nader bij staatsbesluit zijn bepaald.
2. De inrichting van de jaarrekening geschiedt overeenkomstig de volgende verslaggevingsstandaarden:
 - a. organisaties van openbaar belang en rechtspersonen die niet vallen onder organisaties van openbaar belang en die volgens artikel 11 als groot worden gekwalificeerd stellen hun jaarrekening volgens de waarderingsgrondslagen volgens IFRS of andere internationaal aanvaarde verslaggevingsstandaarden, die nader bij staatsbesluit zijn bepaald, samen;

- b. rechtspersonen die niet vallen onder organisaties van openbaar belang die volgens artikel 11 als middelgroot worden gekwalificeerd stellen hun jaarrekening volgens IFRS for SME samen;
 - c. rechtspersonen die niet vallen onder organisaties van openbaar belang die volgens artikel 11 als klein worden gekwalificeerd stellen hun jaarrekening minimaal volgens de fiscale waarderingsgrondslagen samen.
3. Onverminderd het bepaalde in lid 2 sub c, kan bij of krachtens staatsbesluit aan een organisatie van openbaar belang of een categorie van organisaties van openbaar belang, als bedoeld in artikel 12 lid 1 sub e, ontheffing worden verleend van de verplichting omde jaarrekening in te richten conform het in lid 2 sub a bepaalde:
 - a. wanneer de organisatie van openbaar belang op basis van de onder artikel 11 genoemde omvangscriteria als klein kan worden aangemerkt; en
 - b. de onverkorte naleving van de verplichting in redelijkheid niet van die organisatie kan worden verlangd.

De inrichting van de jaarrekening geschiedt na ontheffing conform het bepaalde in lid 2 sub c.

De ontheffing geschiedt door of namens de Minister belast met financiële aangelegenheden, de Minister van economische aangelegenheden gehoord. Bij het staatsbesluit worden nadere regels gegeven omtrent het verlenen van ontheffing.
4. De rechtspersoon vermeldt in de toelichting op de jaarrekening volgens welke verslaggevingsstandaard de jaarrekening is opgesteld.

Omvangscriteria Artikel 11

1. Voor de vaststelling van een grote, middelgrote en kleine rechtspersoon wordt uitgegaan van:
 - a. het gemiddeld aantal voltijds werkzame personen over het boekjaar;
 - b. de netto-omzet, uitgaande van de normale niet-incidentele bedrijfsactiviteiten over het boekjaar; en
 - c. de waarde van de activa volgens de balans per einde van het boekjaar.

2. De volgende criteria gelden:
 - a. voor een grote rechtspersoon:
 - i. de waarde van de activa bedraagt meer dan twaalf miljoen Surinaamse Dollar of het equivalent daarvan in vreemde valuta;
 - ii. de netto-omzet gedurende het afgelopen boekjaar bedraagt meer dan vierentwintig miljoen Surinaamse Dollar of het equivalent daarvan in vreemde valuta;
 - iii. het personeelsaantal bedraagt meer dan 50 (vijftig) personen.
 - b. voor een middelgrote rechtspersoon:
 - i. de waarde van de activa bedraagt meer dan drie miljoen Surinaamse Dollar of het equivalent daarvan in vreemde valuta;
 - ii. de netto-omzet gedurende het afgelopen boekjaar bedraagt meer dan zes miljoen Surinaamse Dollar of het equivalent daarvan in vreemde valuta;
 - iii. het personeelsaantal bedraagt meer dan twintig (20) en minder dan vijftig (50) personen.
 - c. voor een kleine rechtspersoon:
 - i. de waarde van de activa bedraagt gelijk of minder dan drie miljoen Surinaamse Dollar of het equivalent daarvan in vreemde valuta;
 - ii. de netto-omzet gedurende het afgelopen boekjaar bedraagt gelijk of minder dan zes miljoen Surinaamse Dollar of het equivalent daarvan in vreemde valuta;
 - iii. het personeelsaantal bedraagt gelijk of minder dan twintig(20) personen.
3. De beoordeling van de omvangscriteria geschiedt op basis van twee opeenvolgende balansdata, waarbij ten minste voldaan dient te worden aan twee van de drie in lid 2 onder a, b of c genoemde criteria.
4. De in lid 2 genoemde criteria kunnen worden bijgesteld bij staatsbesluit telkens wanneer de economische ontwikkelingen daartoe aanleiding geven.

Organisaties van openbaar belang

Artikel 12

1. Tot een organisatie van openbaar belang wordt gerekend:
 - a. in Suriname gevestigde naamloze vennootschap waarvan uitgegeven effecten openbaar worden verhandeld dan wel een openbare notering hebben;
 - b. een in Suriname gevestigde (onder toezicht staande) kredietinstelling;
 - c. een in Suriname gevestigde (onder toezicht staande) verzekeraar;
 - d. een in Suriname gevestigd (onder toezicht staand) pensioenfonds;
 - e. parastatale instellingen, ongeacht hun grootte en rechtsvorm, voor zover ze niet reeds onder een sub a tot en met d genoemde organisatie vallen.
2. Bij staatsbesluit kunnen andere categorieën van ondernemingen, instellingen of openbare lichamen als organisatie van openbaar belang aangewezen worden, waarvan het maatschappelijk belang zodanig is, dat ondeugdelijk bestuur en financiële verantwoording een aanmerkelijk nadelige invloed kunnen hebben op het vertrouwen in de publieke functie.

Openbaarmaking van de jaarrekening (publicatieplicht)

Artikel 13

1. Iedere rechtspersoon die verplicht is tot het opmaken van een jaarrekening, is verplicht tot openbaarmaking daarvan, tenzij daarvan vrijgesteld bij of krachtens deze wet. De openbaarmaking geschiedt door deponering van de volledig in de Nederlandse of Engelse taal gestelde tekst van de jaarrekening overeenkomstig de leden 2 en 3.
2. Gelijkzeitig met en op dezelfde wijze als de jaarrekening wordt, voor zover van toepassing, openbaargemaakt een in de zelfde taal of in het Nederlands gesteld exemplaar van het bestuursverslag en de controleverklaring, bedoeld in artikel 14 of een mededeling waarom deze ontbreekt.

3. De jaarrekening van organisaties van openbaar belang waarvoor een inschrijfverplichting in het handelsregister bestaat en grote rechtspersonen, die niet tevens een organisatie van openbaar belang zijn, dienen te worden gedeponeerd ten kantore van het handelsregister, binnen acht werkdagen nadat deze is vastgesteld overeenkomstig de artikelen 5 of 6. Het bepaalde in lid 2 is van overeenkomstige toepassing.
4. Middelgrote en kleine rechtspersonen die niet tevens rechtspersonen van openbaar belang zijn, dienen binnen acht werkdagen, nadat deze is vastgesteld overeenkomstig de artikelen 5 of 6, hun jaarrekening ter inzage te leggen voor belanghebbenden ten kantore van de betreffende rechtspersonen. Van de ter inzage legging als bedoeld in de eerste volzin wordt onverwijld mededeling gedaan ten kantore van het handelsregister. Het bepaalde in lid 2 is van overeenkomstige toepassing.
5. Organisaties van Openbaar Belang, waarvoor geen inschrijfverplichting bestaat in het handelsregister, dienen binnen acht werkdagen nadat deze is vastgesteld overeenkomstig de artikelen 5 of 6, hun jaarrekening ter inzage te leggen voor belanghebbenden ten kantore van de betreffende rechtspersoon of op een andere bij staatsbesluit vast te stellen wijze. Het bepaalde in lid 2 is van overeenkomstige toepassing.
6. Indien de jaarrekening niet binnen twee maanden na afloop van de in artikel 5 voor het opmaken daarvan voorgeschreven termijn is vastgesteld, terwijl sprake is van een rechtspersoon, waarbij de vaststelling niet geschiedt door het bestuur of waarbij de vaststelling geschiedt door het bestuur na voorafgaande goedkeuring als bedoeld in artikel 6 lid 1 sub c, wordt de opgemaakte jaarrekening onverwijld ten kantore van de rechtspersoon ter inzage gelegd voor belanghebbenden, tezamen met het bestuursverslagen de controleverklaring, indien van toepassing.
7. Van de ter inzage legging als bedoeld in lid 5 wordt onverwijld mededeling gedaan ten kantore van het handelsregister, met vermelding dat het een niet goedgekeurde jaarrekening betreft.
8. De publicatieplicht geldt niet indien:
 - a. de financiële gegevens van de rechtspersoon over het betrokken boekjaar door een andere rechtspersoon zijn geconsolideerd in een jaarrekening die voldoet aan de normen als gesteld in artikel 10 lid 2; en

- b. de onder a bedoelde andere rechtspersoon schriftelijk heeft verklaard zich hoofdelijk aansprakelijk te stellen voor de uit rechtshandelingen voortvloeiende schulden van de rechtspersoon die zijn ontstaan of zullen ontstaan binnen twee jaren na de afloop van het onder a bedoelde boekjaar, met vermelding van de datum van afloop van dat boekjaar; en
 - c. de verklaring als bedoeld onder b binnen zes maanden na afloop van het onder a bedoelde boekjaar is neergelegd ten kantore van het handelsregister waar de rechtspersoon is ingeschreven; en
 - d. binnen zes maanden na de balansdatum van de onder a bedoelde geconsolideerdejaarrekening, die geconsolideerde jaarrekening is neergelegd ten kantore van de rechtspersoon of het onder c bedoelde handelsregister, een en ander met in achtneming van de leden 1 tot en met 6.
9. De in lid 7 bedoelde uitzondering op de publicatieplicht is evenwel niet van toepassing, indien er sprake is van een organisatie van openbaarbelang als bedoeld in artikel 11, die deel uitmaakt van een groep.
10. Bij of krachtens staatsbesluit worden met betrekking tot de publicatieplicht, als bedoeld in dit artikel, nadere regels vastgesteld.

Hoofdstuk 3. Controleplicht

Accountantscontroleencontroleverklaring

Artikel 14

1. De organisaties van openbaar belang, als bedoeld in artikel 12 lid 1, alsmede grote rechtspersonen en middelgrote rechtspersonen, als bedoeld in artikel 11, dienen een accountscontrole te doen verrichten op hun jaarrekening.
2. Overige rechtspersonen kunnen vrijwillig de jaarrekening aan een accountantscontrole onderwerpen, tenzij zij daartoe statutair dan wel op grond van enig wettelijk voorschrift verplicht zijn.
3. De accountant onderzoekt of de jaarrekening het in artikel 4 lid 1 vereiste inzicht geeft. Hij gaat voorts na, of de jaarrekening aan de bij of krachtens

de wet gestelde voorschriften voldoet, of het bestuursverslag met de jaarrekening verenigbaar is, en of het bestuursverslag in het licht van de tijdens het onderzoek van de jaarrekening verkregen kennis en begrip omtrent de rechtspersoon en zijn omgeving, materiële onjuistheden bevat.

4. De accountant geeft de uitslag van zijn onderzoek weer in een verklaring omtrent de getrouwheid van de jaarrekening. De accountant kan een afzonderlijke verklaring afgeven voor de enkelvoudige jaarrekening en voor de geconsolideerde jaarrekening.
5. De controleverklaring kan betreffen:
 - a. een goedkeurende verklaring;
 - b. een verklaring met beperking;
 - c. een afkeurende verklaring of een verklaring van oordeelonthouding.
6. De accountant ondertekent en dagtekent de controleverklaring.

Onafhankelijke gecertificeerde accountant

Artikel 15

1. De accountantscontrole vindt plaats door een onafhankelijke gecertificeerde accountant.
2. Bij of krachtens staatsbesluit wordt met betrekking tot het bepaalde in lid 1 nadere regels vastgesteld.

Hoofdstuk 4. Aansprakelijkheid en rechtspleging

Aansprakelijkheid

Artikel 16

1. Indien door een jaarrekening of door tussentijdse cijfers, die de rechtspersoon overeenkomstig artikel 13 of anderszins openbaar heeft gemaakt of door het bestuursverslag, een misleidende voorstelling wordt gegeven van de toestand van de rechtspersoon, zijn de bestuurders en, zo die er zijn, de commissarissen, tegenover derden hoofdelijk aansprakelijk voor de schade, door dezen dientengevolge geleden. De bestuurder of commissaris die bewijst dat zulks niet aan een tekortkoming zijnerzijds is te wijten, is niet aansprakelijk.

2. Lid 1 is van overeenkomstige toepassing indien door het niet tijdig opmaken of openbaar maken van de jaarrekening schade is geleden.
3. Met een bestuurder wordt, voor de toepassing van dit artikel, gelijkgesteld degene die de inhoud van de jaarrekening geheel of gedeeltelijk heeft bepaald of mede heeft bepaald, als ware hij bestuurder is.

Artikel 17

1. Iedere belanghebbende kan van de rechtspersoon bij de kantonrechter in rechte nakoming vorderen van de in artikel 5, artikel 14, leden 1 en 2, artikel 13 omschreven verplichtingen.
2. Iedere belanghebbende die van oordeel is dat de jaarrekening of het bestuursverslag niet voldoet aan het bepaalde in artikel 4 lid 6 en artikel 10 kan van de rechtspersoon in rechte vorderen deze stukken in te richten of aan te vullen overeenkomstig bij rechterlijk bevel te geven aanwijzing. De vordering kan ook betrekking hebben op een jaarrekening die nog niet is goedgekeurd. Zij kan ook worden ingesteld door het Openbaar Ministerie in algemeen belang.
3. De in lid 2 bedoelde vordering moet worden ingesteld binnen zes maanden nadat aan de verplichting tot openbaarmaking is voldaan. Zij kan ook worden ingesteld vóór de openbaarmaking. Het verzoekschrift vermeldt in welk opzicht de jaarrekening of het bestuursverslag herziening behoeven. De kantonrechter beslist niet dan nadat hij, indien van toepassing, de deskundige die met het onderzoek van de jaarrekening is belast geweest, in de gelegenheid heeft gesteld te worden gehoord over de onderwerpen van de vordering.
4. Voor zover de kantonrechter de vordering toewijst, geeft hij aan de rechtspersoon een bevel omtrent de wijze waarop deze de jaarrekening of het bestuursverslag moet inrichten; het bevel bevat daaromtrent nauwkeurige aanwijzingen.
5. De rechtspersoon is verplicht de stukken met inachtneming van het bevel op te maken en voor zover het de jaarrekening betreft, te besluiten omtrent de vaststelling.
6. De kantonrechter kan, ook ambtshalve, beslissen dat het bevel mede of uitsluitend een of meer toekomstige jaarrekeningen of bestuursverslagen betreft. Op verzoek van de rechtspersoon kan de kantonrechter dit bevel intrekken of wijzigen wegens wijziging van de omstandigheden.

Hierover beslist de kantonrechter niet dan nadat hij degene op wiens vordering het bevel is gegeven, in de gelegenheid heeft gesteld te worden gehoord.

7. Indien het bevel betrekking heeft op een goedgekeurde jaarrekening, vernietigt het bevel die goedkeuring. De kantonrechter kan de gevolgen van de vernietiging beperken.

Hoofdstuk 5. Administratieve boete

Bestuurlijke boete

Artikel 18

1. Door de Directeur wordt een boete opgelegd in geval van het niet tijdig opmaken van de jaarrekening als bedoeld in artikel 5 of in geval van overtreding van het bij of krachtens artikel 13 leden 3, 4, 5 en 6 en artikel 14 lid 1 gestelde, of van een door de kantonrechter gegeven bevel of aanwijzing als bedoeld in artikel 17 lid 5.
2. De boete bedraagt:
 - A. in geval van het niet tijdig opmaken van de jaarrekening, als bedoeld in artikel 5, ten hoogste SRD. 10.000,- (tienduizend Surinaamse Dollar);
 - B. in geval van overtreding van het bij of krachtens artikel 13 leden 3, 4, 5 en 6 en artikel 14 lid 1 gestelde, of van een door de kantonrechter gegeven bevel of aanwijzing als bedoeld in artikel 17 lid 5, ten hoogste SRD 100.000, - (eenhonderdduizend Surinaamse Dollar).
3. Tot het opleggen van een boete kan niet worden overgegaan, dan nadat de betrokkene is gehoord of daartoe behoorlijk is opgeroepen.
4. Bij het opleggen van een boete alsmede bij de vaststelling van de hoogte van de boete wordt in ieder geval rekening gehouden met de ernst en de duur van de overtreding, alsmede de omvang van de rechtspersoon.
5. De bevoegdheid tot het opleggen van een boete vervalt drie jaren, nadat de overtreding is vastgesteld.
6. De bevoegdheid tot het opleggen van een boete vervalt voorts, indien ter zake de overtreding op grond waarvan de boete kan worden opgelegd,

tegen de overtreder een strafvervolging is ingesteld en het onderzoek ter terechtzitting een aanvang heeft genomen, dan wel het recht tot strafvervolging ingevolge artikel 29 van de Wet Economische Delicten is vervallen.

7. De Directeur is bevoegd een dwangbevel uit te vaardigen ten einde de ingevolge lid 3 alsmede alle andere ingevolge deze wet verschuldigde geldsommen in te vorderen, indien de volledige betaling door een overtreder niet binnen de in lid 11 gestelde aanmaningstermijn heeft plaatsgevonden. Het dwangbevel kan evenwel zonder aanmaning en voor het verstrijken van bij wettelijk voorschrift gestelde of eerder gegunde betalings- of aanmaningstermijnen worden uitgevaardigd of ten uitvoer worden gelegd, indien het op voorhand duidelijk is dat de overtreder niet aan diens geldelijke verplichtingen zal voldoen.
8. Het dwangbevel vermeldt in ieder geval:
 - a. aan het hoofd het woord "dwangbevel";
 - b. het bedrag van de invorderbare hoofdsom;
 - c. de beschikking of het wettelijk voorschrift waaruit de geldschuld voortvloeit;
 - d. de kosten van het dwangbevel; en
 - e. dat het op kosten van de schuldenaar ten uitvoer kan worden gelegd; en voorts indien van toepassing
 - f. het bedrag van de aanmaningsvergoeding; en
 - g. de ingangsdatum van de wettelijke rente.
9. Alvorens een dwangbevel uit te vaardigen wordt de overtreder aangemaand tot betaling, binnen een termijn van 4 (vier) weken. De aanmaning vermeldt dat bij niet tijdige betaling deze kan worden afgedwongen door op kosten van de schuldenaar uit te voeren invorderingsmaatregelen.
10. Voor de aanmaning wordt een vergoeding in rekening gebracht. De hoogte van de vergoeding wordt bij of krachtens staatsbesluit vastgesteld. De aanmaning vermeldt de vergoeding die in rekening wordt gebracht.
11. Het dwangbevel wordt op kosten van de overtreder bij deurwaardersexploot betekend en levert een executoriale titel op in de zin van het Tweede Boek van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

Hoofdstuk 6. Bezwaar en Beroep

Gelijkstelling met een besluit

Artikel 19

Voor de toepassing van wettelijke voorschriften over bezwaar en beroep worden met een besluit gelijkgesteld:

- a. de schriftelijke weigering een besluit te nemen; en
- b. het niet tijdig nemen van een besluit.

Bezwaar

Artikel 20

1. De belanghebbende aan wie een boete is opgelegd als bedoeld in artikel 18, kan daartegen bezwaar maken bij de Directeur die het besluit heeft genomen.
2. Het maken van bezwaar geschiedt door het indienen van een bezwaarschrift bij de Directeur die het besluit heeft genomen of heeft nagelaten; het bezwaarschrift wordt ondertekend en bevat ten minste:
 - a. de naam en het adres van de indiener;
 - b. de dagtekening;
 - c. een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht;
 - d. de gronden van het bezwaar.
3. Dit bezwaar wordt ingediend binnen 30 (dertig) dagen nadat het gewraakte besluit te zijner kennis is gebracht of de wettelijke termijn is verstreken waarbinnen het besluit ter kennis van de belanghebbende is gebracht.
4. Op het bezwaar als bedoeld in lid 1 wordt binnen 7 (zeven) dagen na de datum van indiening door de Directeur, na heroverweging, een besluit genomen en wordt:
 - a. het betreffende besluit waartegen bezwaar is ingediend behouden, al dan niet met verbetering van de gronden; of
 - b. voor zover de heroverweging daartoe aanleiding geeft, het betreffende besluit waartegen bezwaar is ingediend geheel of gedeeltelijk herroepen en wordt voor zover nodig in de plaats daarvan een nieuw besluit genomen.
5. Voordat de Directeur op het bezwaar beslist, hoort deze belanghebbenden.

Administratief beroep en beroep bij de kantonrechter

Artikel 21

1. Degene aan wie de boete is opgelegd en zich op feitelijke of rechtsgronden niet kan verenigen met een besluit inzake het bezwaar ingevolge artikel 20, kan daartegen beroep instellen bij de Minister belast met economische aangelegenheden.
2. Het instellen van beroep geschiedt door het indienen van een ondertekend beroepschrift, welke ten minste bevat:
 - a. de naam en het adres van de indiener;
 - c. de dagtekening;
 - d. een omschrijving van het besluit waartegen het beroep is gericht;
 - e. de gronden van het beroep.
3. Het beroep bij de Minister belast met economische aangelegenheden wordt ingesteld binnen 30 (dertig) dagen nadat het besluit bekend gemaakt is aan de belanghebbende, respectievelijk binnen dertig dagen na het verstrijken van de in het vorige artikel opgenomen termijn.
4. Op het beroep wordt binnen 30 (dertig) dagen na de datum van indiening van het beroepschrift beslist.
5. De in lid 4 bedoelde beslissing kan inhouden, dat het beroep niet ontvankelijk, gegrond of ongegrond wordt verklaard. De beslissing wordt onverwijld, tegen ontvangstbevestiging ter kennis van de indiener van het beroep gebracht.
6. Indien het beroep gegrond wordt verklaard, voorziet de Minister, voor zover nodig, opnieuw in de zaak.
7. Een belanghebbende of een bestuursorgaan kan beroep instellen bij de kantonrechter ter zake van:
 - a. een beslissing in administratief beroep;
 - b. een besluit als bedoeld in artikel 19.

8. Het beroep bij de kantonrechter wordt ingesteld binnen 30 (dertig) dagen nadat het besluit bekend gemaakt is aan de belanghebbende, respectievelijk binnen dertig dagen na het verstrijken van de in het vorige artikel opgenomen termijn.
9. Indien de kantonrechter het beroep gegrond verklaart, vernietigt deze het bestreden besluit geheel of gedeeltelijk.
10. De vernietiging van een besluit of een gedeelte van een besluit brengt vernietiging van de rechtsgevolgen van dat besluit of van het vernietigde gedeelte daarvan mee.
11. De kantonrechter kan bepalen dat de rechtsgevolgen van het vernietigde besluit of het vernietigde gedeelte daarvan geheel of gedeeltelijk in stand blijven.
12. De kantonrechter kan het bestuursorgaan opdragen een nieuw besluit te nemen, of een andere handeling te verrichten met inachtneming van zijn aanwijzingen of het kan besluiten dat zijn uitspraak in de plaats treedt van het vernietigde besluit of het vernietigde gedeelte daarvan.
13. De kantonrechter kan het bestuursorgaan een termijn stellen voor het nemen van het nieuwe besluit of het verrichten van de andere handeling, en kan zo nodig een voorlopige voorziening treffen; daarbij bepaalt deze het tijdstip waarop de voorlopige voorziening vervalt.
14. De kantonrechter kan bepalen dat, indien of zolang het bestuursorgaan niet voldoet aan een uitspraak, het bestuursorgaan aan een door de kantonrechter aangewezen partij een in de uitspraak vast te stellen dwangsom verbeurt.
15. Indien de kantonrechter een beschikking tot het opleggen van een bestuurlijke boete vernietigt, neemt deze een beslissing omtrent het opleggen van de boete en bepaalt de kantonrechter dat diens uitspraak in zoverre in de plaats treedt van de vernietigde beschikking.
16. Indien door een bestuursorgaan een geldelijke sanctie of dwangsom is opgelegd, kan in geval van administratief beroep of beroep bij de kantonrechter, het bedrag van de geldelijke sanctie of van de dwangsom worden verminderd, indien daartoe gerechtvaardigde gronden aanwezig zijn.

Schorsende werking bezwaar en beroep
Artikel 22

De werking van een beschikking als bedoeld in de artikel 18 heeft geen schorsende werking.

Hoofdstuk 7. Straf-, overgangs-, aanpassings-, en slotbepalingen

Economisch delict

Artikel 23

Overtreding van het bij of krachtens artikel 13 leden 3, 4, 5 en 6, artikel 14 lid 1 gestelde, of een door de kantonrechter gegeven bevel of aanwijzing als bedoeld in artikel 17 lid 5, wordt beschouwd als een economisch delict in de zin van de Wet Economische Delicten (S.B. 1986 no. 2, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2002 no. 67), indien er sprake is van herhaling van een overtreding.

Overgangsbepaling

Artikel 24

1. De in artikel 11 opgenomen criteria gelden voor de boekjaren die beginnen op of ná 1 januari van het jaar volgend op het jaar van de inwerkingtreding van deze wet.
2. Voor het voldoen aan de verplichting tot gebruikmaking van de verslaggevingstandaarden als bedoeld in artikel 10, wordt aan de rechtspersonen een overgangstermijn gegund en wel als volgt:
 - a. voor grote rechtspersonen en organisaties van openbaar belang geldt, dat de jaarrekening vanaf het boekjaar tweeduizend twintig moet voldoen aan de bedoelde verslaggevingsstandaarden;
 - b. voor middelgrote en kleine rechtspersonen, geldt, dat de jaarrekening vanaf het boekjaar tweeduizend één en twintig moet voldoen aan de bedoelde verslaggevingsstandaarden.
3. Voor andere verplichtingen, voortvloeiend uit de wet, geldt vanaf het moment van de inwerkingtreding van deze wet, een periode van twee jaren waarbinnen voldaan moet worden aan de bij of krachtens deze wet gegeven voorschriften.

4. Statuten van rechtspersonen en samenwerkingsovereenkomsten, ingeval van vennootschappen onder firma en commanditaire vennootschappen, dienen binnen een periode van twee jaar in overeenstemming te worden gebracht met de wet.

Wijziging van het Wetboek van Koophandel en Wet Coöperatieve Vereniging

Artikel 25

1. In het Wetboek van Koophandel (G.B. 1936 no. 115, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2016 no. 103) vervallen de artikelen 73, 75, 76, 117 en 129.
2. In de Wet Coöperatieve Verenigingen (G.B. 1944 no. 93, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2017 no. 3) vervallen de artikelen 30 en 40 lid 1 sub d.

Algemene delegatiebepaling

Artikel 26

Onverminderd de bepalingen van deze wet waarin een staatsbesluit is voorgeschreven, kunnen omtrent de in deze wet geregelde onderwerpen nadere regels bij of krachtens staatsbesluit worden vastgesteld, onder meer de mogelijkheden van verlening van ontheffingen of vrijstellingen aan kleine rechtspersonen, die zodanige omvangscriteria hebben, dat in redelijkheid niet van hen kan worden verlangd, dat zij aan bepaalde verplichtingen voldoen, zoals het opmaken van een bestuursverslag, toelichting op de winst- en verliesrekening of consolidatie. Wanneer sprake is van zodanige omvangscriteria die ontheffing of vrijstelling als in de vorige volzin bedoeld rechtvaardigen, wordt bij dat staatsbesluit vastgesteld.

Slotbepalingen
Artikel 27

1. Deze wet wordt aangehaald als: Wet op de jaarrekening.
2. Zij wordt in het Staatsblad van de Republiek Suriname afgekondigd en treedt in werking met ingang van de dag volgende op die van haar afkondiging.
3. De minister belast met financiële aangelegenheden en de minister belast met economische aangelegenheden zijn belast met de uitvoering van deze wet.

Gegeven te Paramaribo, de 24ste september 2017,

DESIRÉ D. BOUTERSE

Uitgegeven te Paramaribo, de 5e oktober 2017
De Minister van Binnenlandse Zaken,

M.M.F. NOERSALIM

WET van 24 september 2017, houdende regels inzake de jaarrekening en wijziging van het Wetboek van Koophandel en Wet Coöperatieve Verenigingen (Wet op de jaarrekening)

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. Algemeen

Het beleid van de Overheid is onder meer gericht op het bevorderen van de transparantie en toegang tot de markt, de ordening in en de betrouwbaarheid van financiële verslaggeving, alsmede het wegnemen van belemmeringen in de bestaande juridische infrastructuur. Daarnaast wordt een brede toegankelijkheid tot de elementaire voorzieningen beoogd: voorzieningen die nodig zijn voor het maatschappelijk functioneren van burgers en bedrijven. Een belangrijk instrument hierbij is de jaarrekening.

De jaarrekening is een financieel eindverslag van een rechtspersoon, die jaarlijks dient te worden opgesteld. De jaarrekening geeft inzicht in de financiële situatie van de onderneming en/of activiteiten in een boekjaar.

De jaarrekening dient verschillende doelen voor verschillende doelgroepen. De jaarrekening van een rechtspersoon draagt in belangrijke mate bij aan economische beslissingen van belanghebbenden bij de rechtspersoon of de vennootschap en de daarmee verbonden onderneming.

Voor de Overheid, is het noodzakelijk voor onder meer de heffing van belastingen. De financierder, bijvoorbeeld de bank, hanteert de jaarrekening als een van de belangrijke aanknopingspunten voor diens besluit om kapitaal aan de onderneming beschikbaar te (blijven) stellen.

In het vennootschappelijke systeem vormt de jaarrekening tezamen met het jaar- of bestuursverslag het voornaamste middel voor die ondernemingsleiding om verantwoording af te leggen over het gevoerde beleid. Voor de aandeelhouders in een naamloze vennootschap is de bespreking van de jaarrekening in de jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders de gelegenheid om hun oordeel te geven over de wijze waarop bestuur en raad van commissarissen zich van hun respectieve taken hebben gekweten. Ook bestuurders en commissarissen hebben belang bij financiële informatie; rechtstreeks als hun bezoldiging afhankelijk is van de resultaten

van de onderneming en indirect omdat aandeelhouders en kredietverschaffers de prestaties van de leiding van de rechtspersoon plegen te relateren aan de financiële prestaties van de onderneming zelf.

Al deze gebruikers van financiële informatie hebben behoefte aan stukken die zijn opgesteld volgens objectieve en algemeen aanvaarde normen. Onder invloed van steeds snellere en meer betrouwbare grensoverschrijdende communicatiemogelijkheden worden ook de kapitaalmarkten internationaler. Dat geldt zowel voor het bedrijfsleven, dat zijn vermogen op de internationale kapitaalmarkt kan aantrekken, als voor investeerders die het hen ter beschikking staande investeringskapitaal wereldwijd beleggen. Het wetsvoorstel strekt ertoe de toepassing van internationale verslaggevingsstandaarden en daarmee de transparantie te bevorderen.

Transparante verslaggeving is met name van belang voor organisaties met een openbaar belang, zoals beursgenoteerde ondernemingen, financiële instellingen, zorginstellingen, staatsbedrijven en voor grote vennootschappen. Om transparantie te bevorderen dienen de jaarrekeningen van bedrijfsgerelateerde ondernemingen zoveel mogelijk onderling vergelijkbaar te zijn om te kunnen komen tot goed gefundeerde investerings-, financierings- en managementbeslissingen.

De onderlinge vergelijkbaarheid wordt bevorderd door het hanteren van internationale verslaggevingsstandaarden, die door de internationale beroepsorganisatie van accountants (IFAC) zijn geadopteerd. Voor de overige organisaties kan op vrijwillige basis geopteerd worden voor toepassing van internationale verslaggevingsstandaarden. De kleine ondernemingen en micro-ondernemers kunnen volstaan met jaarrekeningen volgens fiscale waarderingsgrondslagen.

De wet beoogt enerzijds onzekerheden weg te nemen en betrouwbare vergelijkbare jaarrekeningen te faciliteren, en anderzijds een aantal fundamentele waarden en normen in financiële verantwoording te waarborgen. Hierbij gaat het om de inrichting en presentatie van een jaarrekening, de omvangscriteria van entiteiten waarvoor de raamwerken voor verslaggevingsstandaarden gelden, de controleplicht door een onafhankelijke gecertificeerde accountant en de openbaarmaking van de jaarrekening.

B. Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1

In dit artikel zijn de diverse begrippen gedefinieerd waarbij er zoveel mogelijk aansluiting is gezocht bij zowel de regionaal als de internationaal gebruikte definities.

Onder jaarrekening wordt begrepen zowel de enkelvoudige jaarrekening die bestaat uit de balans en de winst- en verliesrekening met de toelichting, en de geconsolideerde jaarrekening, indien de rechtspersoon een geconsolideerde jaarrekening opstelt (artikel 1 sub l); het betekent bijvoorbeeld dat als gesproken wordt over jaarrekening, in beginsel dezelfde regels gelden voor de geconsolideerde jaarrekening. Waar noodzakelijk worden in de wet nadere regels gegeven voor de geconsolideerde jaarrekening.

Ten aanzien van de accountantscontrole wordt uitdrukkelijk uitgegaan van een onafhankelijke gecertificeerde accountant (zie artikel 1 sub d). In artikel 1 sub h wordt het begrip gecertificeerd accountant gedefinieerd. Certificering geschiedt conform hetgeen daaromtrent wordt bepaald ingevolge de Wet Bedrijven en Beroepen (S.B. 2017 no 3), belangrijke overlegpartner hierbij is de beroepsorganisatie van accountants in Suriname (momenteel de Surinaamse Vereniging voor Accountants(SUVA), die de nodige inzichten kan verschaffen wat betreft best practices voor kwaliteitsvereisten.

Ten aanzien van de "organisatie van openbaar belang" (artikel 1 onder l) zoals nader omschreven in artikel 12 wordt de begrenzing bepaald door het maatschappelijk belang. Dit maatschappelijk belang eist dat ten aanzien van het functioneren van de organisatie een deugdelijk bestuur en een deugdelijke financiële verantwoording noodzakelijk is in verband met het vertrouwen in de publieke functie van de organisatie.

Artikel 2

Van belang is om de wet op de jaarrekening in samenhang te zien met de relevante wettelijke bepalingen en staatsbesluiten inzake ondernemingsrecht, omdat de financiële verantwoording onderdeel uitmaakt van het deugdelijk bestuur van rechtspersonen.

Deze wet is van toepassing op alle rechtspersonen. Daaronder vallen op de eerste plaats de rechtspersonen ingevolge de Wet Coöperatieve Verenigingen 1944, de naamloze vennootschap en de onderlinge waarborgmaatschappij, ingevolge het Wetboek van Koophandel. Daarnaast de stichting ingevolge de Wet op Stichtingen en de vereniging ingevolge het Burgerlijk Wetboek, deze twee laatste rechtspersonen, alleen voor zover zij een onderneming drijven en ingevolge de Handelsregisterwet, in het handelsregister moeten worden ingeschreven.

Voorts is er de categorie van publiekrechtelijke rechtspersonen, de zgn. rechtspersonen sui generis zoals Telesur, Surpost, MAS, TAS, GLIS etc. en de staatsbedrijven ingevolge de Staatsbedrijvenwet 1971, deze zijn vervat onder de noemer organisaties van openbaar belang. De wet laat hier de ruimte om indien om bij regelingen inzake comptabiliteit af te wijken.

Een andere bijzonderheid betreft de formeel buitenlandse vennootschappen. Zonder deze toevoeging vallen buitenlandse vennootschappen niet onder deze wet. Immers hun zetel is niet hier gevestigd, slechts een filiaal. Het gevaar bestaat dat bij invoering van strengere regels van toezicht en controle, personen die misbruik wensen te maken alsdan uitwijken naar het gebruik van buitenlandse vennootschappen, die hier dan actief zijn. Deze bepaling is opgenomen teneinde dat misbruik tegen te gaan. Rekening is wel gehouden met het recht van vrije vestiging in het kader van de CARICOM en hiervoor is dan ook een uitzondering gemaakt.

Naast rechtspersonen zijn ook de vennootschap onder firma en de commanditaire vennootschap, meegenomen in deze wet, echter alleen indien de vennoten buitenlandse kapitaalvennootschappen zijn.

Vooropgesteld wordt dat de vennootschap onder firma en de commanditaire vennootschap geen rechtspersonen zijn, maar personenvennootschappen. Uit redactionele wetstechnische overwegingen, worden ze voor de toepassing van deze wet gelijkgesteld met rechtspersonen, waar noodzakelijk wordt alleen dan specifiek verwezen naar de vennootschap onder firma en de commanditaire vennootschap; hiermee wordt voorkomen dat in ieder artikel uitgeschreven de twee genoemde personenvennootschappen elke keer weer moeten worden uitgeschreven.

Artikel 3

In artikel is ten aanzien van de rechtspersonen en vennootschappen als bedoeld in artikel 2 de verplichting opgenomen tot het opmaken vaststellen van een jaarrekening. De vaststelling van de jaarrekening dient jaarlijks te geschieden.

De Centrale Bank van Suriname oefent bijvoorbeeld ingevolge de Wet Toezicht Bank- Kredietwezen toezicht op de kredietinstellingen. Dit toezicht houdt tevens in het toezicht op de wijze hoe de jaarrekeningen van de kredietinstellingen worden opgesteld en gepresenteerd. Voor instellingen die onder toezicht staan van de Centrale Bank van Suriname kan door de Bank ingevolge artikel 3 lid 2 nadere eisen worden gesteld voor wat betreft de inrichting van de jaarrekening, waarderingsgrondslagen en verslaggevingsstandaarden, controleplicht, publicatieplicht, termijnen waarbinnen de jaarrekening moet zijn goedgekeurd of vastgesteld en het bestuursverslag. Een ander voorbeeld waarbij de Centrale Bank toezicht uitoefent is te vinden in de Wet Kapitaalmarkt (S.B. 2014, no.

Artikelen 4, 5 en 6

Zoals eerder vermeld maakt het financieel verantwoord van de financiële positie op een bepaald moment en de resultaten onderdeel uit van deugdelijk bestuur van een rechtspersoon. Een jaarrekening draagt bij aan de inzichtvereiste om financiële, bestuurlijke en sociale beslissingen te kunnen nemen aangaande de organisatie. Een bestuursverslag en verslag van de Raad van Commissarissen dragen bij aan de tekstuele uitleg van het gevoerd beleid van de organisatie. Om een goed onderbouwd besluit te kunnen maken zal een lezer van de jaarrekening een verklaring van een onafhankelijk gecertificeerde accountant wensen waarbij een oordeel wordt gegeven omtrent de betrouwbaarheid van de gepresenteerde financiële verantwoording.

Het is van belang dat de jaarrekening die wordt opgesteld een zodanig inzicht geeft omtrent het vermogen en het resultaat, alsmede voor zover de aard van een jaarrekening dat toelaat, omtrent de solvabiliteit en de liquiditeit van de organisatie. De opstelling van de jaarrekening zal daarom moeten geschieden volgens normen die in het maatschappelijk verkeer als aanvaardbaar worden beschouwd op grond waarvan een verantwoord oordeel omtrent de organisatie gevormd kan worden. Daarbij zijn in artikel 10 de verslaggevingstandaarden opgenomen op grond waarvan de jaarrekening opgesteld dienen te worden. In de artikelen 5 en 6 is er ten aanzien van de naamloze vennootschap en andere rechtspersonen de procedure opgenomen met betrekking tot het opmaken en de van de jaarrekening, waarbij het bestuur een centrale rol vervult.

Uit artikel 5 volgt de verplichting tot het tijdig opmaken van onder meer de jaarrekening. Van het niet tijdig opmaken van de jaarrekening is sprake, indien de in artikel 5 lid 1 genoemde termijn is overschreden. Is gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot verlenging wegens bijzondere omstandigheden, dan is pas sprake van het niet tijdig opmaken, indien de termijn van verlenging is verstreken.

Bijzondere omstandigheden, worden naar gelang het gegeven geval ingevuld. Algemeen wordt aangenomen, dat met het begrip bijzondere omstandigheden flexibel wordt omgegaan: het kan gaan om een zeer ernstige situatie (bijvoorbeeld belet of ontstentenis van alle bestuurders, terwijl er geen mogelijkheid was om tijdig de vacatures in te vullen), maar ook mindere ernstige situaties (bijvoorbeeld dat de jaarrekening gewoon niet gereed is). Van belang is dat er een verlengingsbesluit is. Om toch een stok achter de deur te houden zijn er wel sancties aan verbonden (zie artikel 18 voor de boete en artikel 16 voor de aansprakelijkheid van een bestuurder en/of commissaris als derden hierdoor schade lijden).

Artikel 7 tot en met 9

Hier wordt rekening gehouden met het ondernemen in concernverband, waarbij meerdere rechtspersonen een groep vormen, zodat de bedrijfsresultaten gezamenlijk gepresenteerd kunnen worden.

In tegenstelling tot de enkelvoudige jaarrekening die betrekking heeft op de jaarrekening van een enkele rechtspersoon, geeft de geconsolideerde jaarrekening een jaarlijks overzicht van de financiële situatie van een groep. Ondernemingen die tot een groep behoren moeten in deze jaarrekening worden opgenomen.

Artikel 8 vereist dat de rechtspersoon die aan het hoofd staat van een groep waarop zij een overheersende zeggenschap of waarover zij de centrale leiding heeft (het zgn. moederbedrijf), een geconsolideerde jaarrekening opstelt. Of er sprake is van een groepsrelatie wordt bepaald door het feit of een onderneming feitelijk beleidsbepalend is aan een andere (beleidsafhankelijke) maatschappij. Daartoe dient het geheel van feitelijke omstandigheden en contractuele relaties in aanmerking te worden genomen. Ook consolidatie van een groepsdeel is mogelijk. Vrijstellingen kunnen worden gegeven, bijvoorbeeld voor bepaalde categorieën kleine bedrijven.

Artikel 10

Om transparantie en vergelijkbaarheid van jaarrekeningen van rechtspersonen mogelijk te maken zijn verslaggevingsstandaarden gewenst.

Het is wenselijk dat een autoriteit, bij de inwerkingtreding van deze wet de Surinaamse Vereniging van Accountants als beroepsorganisatie, vaktechnisch verantwoordelijk is om de toepasselijkheid van ontwikkelingen op het gebied van internationale verslaggevingsstandaarden te projecteren naar de Surinaamse maatschappij.

Een van de waarderingsgrondslagen zijn de fiscale waarderingsgrondslagen, die synoniem staan voor het zogenaamde "goed koopmansgebruik". Dit begrip staat verankerd onder artikel 7 lid 4 van de Wet Inkomstenbelasting 1922. Op grond van de Wet Inkomstenbelasting 1922 bestaan reeds de verplichtingen voor ondernemingen een fiscale jaarrekening op te maken volgens de in die wet vervatte goed koopmansgebruik. Ingevolge de Wet inkomstenbelasting dient de in een kalenderjaar genoten winst te worden bepaald volgens goed koopmansgebruik, met inachtneming van een bestendige gedragslijn die onafhankelijk is van de vermoedelijke uitkomst. De bestendige gedragslijn kan alleen gewijzigd worden indien goed koopmansgebruik dit rechtvaardigt. Het begrip goed koopmansgebruik is ingevuld door de jurisprudentie en de praktijk en het heeft daarmee een eigen, fiscale invulling gekregen. Een stelsel van jaarlijkse winstberekening voor de belastingheffing kan als strokende met goed koopmansgebruik worden aanvaard, indien dat stelsel is gegrond op hetgeen de bedrijfseconomie omtrent de juiste wijze van winstbepaling leert tenzij het resultaat in strijd is met de belastingwet of in strijd is met de algemene opzet of met een beginsel van de belastingwet. Het goed koopmansgebruik wordt voorts beheerst door een drietal beginselen: het realiteitsbeginsel, het voorzichtigheidsbeginsel en het eenvoudsbegin sel.

Door de relevante beroepsverenigingen en de Belastingdienst/het Ministerie van Financiën wordt er naar toe gewerkt een handleiding fiscale jaarrekening samen te stellen.

Artikel 11

Naar mate de omvang van de organisatie en de spreidingskring van de jaarrekening toeneemt, zullen de verslaggevingsstandaarden beter afgestemd dienen te zijn op een groter reikwijdte van informatiebehoefte op te nemen in de jaarrekening. De keuze van de gehanteerde verslaggevingsstandaarden is derhalve afgestemd op de omvang van de organisatie. Voor de bepaling van de omvang van de rechtspersoon is van belang het gemiddeld aantal voltijds

werkzame personen over het boekjaar, de netto-omzet, uitgaande van de normale niet-incidentele bedrijfsactiviteiten over het boekjaar en de waarde van de activa volgens de balans aan het eind van het boekjaar.

Artikel 12

Organisaties van openbaar belang hebben een groter impact op het maatschappelijk verkeer en belang. Dit maatschappelijk belang eist dat ten aanzien van het functioneren van de organisatie een deugdelijk bestuur en een deugdelijke financiële verantwoording noodzakelijk is in verband met het vertrouwen in de publieke functie van de organisatie. Derhalve is transparantie over het financieel beleid in een jaarrekening van belang. Tot organisaties van openbaar belang behoren onder meer de publiekrechtelijke rechtspersonen die een 'sui generis'-status hebben.

Niettegenstaande het voorgaande, kan waar noodzakelijk, ook vanwege datzelfde maatschappelijk belang, ontheffing worden verleend van een aantal verplichtingen. Zo kan het bijvoorbeeld zijn dat het voor een overheidsstichting, die kwalificeert als klein, gelet op de beschikbare middelen en capaciteit onredelijk bezwarend kan zijn, indien zij hun jaarrekening conform IFRS zouden moeten inrichten. Ontheffing is dan op zijn plaats. Een controle daarentegen, alsmede publicatie zijn wel weer gerechtvaardigd.

Artikel 13

Publicatie c.q. openbaarmaking van de jaarrekening is van belang. Hieruit kunnen derden immers inzage verkrijgen voor het nemen van beslissingen. Er zijn verschillende wijzen van openbaarmaking voorgeschreven in de wet.

Primair is dat ten kantore van het handelsregister (grote rechtspersonen en organisaties van openbaar belang die inschrijfverplichting hebben); daarnaast is het ook mogelijk dat voor sommige rechtspersonen openbaarmaking ten kantore van de rechtspersoon volstaat (middelgrote en kleine rechtspersonen, niet zijn de organisatie van openbaar belang). Organisatie van openbaar belang die geen inschrijfverplichting hebben, kunnen volstaan met ter inzagelegging ten kantore van de rechtspersoon. Bij staatsbesluit mag een ander wijze voorgeschreven worden.

Artikel 14 en 15

Gebruikers van de jaarrekening hebben de behoefte aan een oordeel van een onafhankelijke gecertificeerde accountant omtrent de betrouwbaarheid van de financiële verantwoording. De organisaties van openbaar belang, grote en

middelgrote rechtspersonen zijn verplicht een accountscontrole te doen verrichten op hun jaarrekening. De overige rechtspersonen kunnen vrijwillig de jaarrekening aan een accountantscontrole onderwerpen, tenzij zij daartoe statutair dan wel op grond van enig wettelijk voorschrift verplicht zijn.

In dit geval wordt door de accountant onderzocht of de jaarrekening het in artikel 4 lid 1 vereiste inzicht geeft. Hij gaat voorts na, of de jaarrekening aan de bij en krachtens de wet gestelde voorschriften voldoet, of het bestuursverslag met de jaarrekening verenigbaar is, en of het bestuursverslag in het licht van de tijdens het onderzoek van de jaarrekening verkregen kennis en begrip omtrent de rechtspersoon en zijn omgeving, materiële onjuistheden bevat.

De controleverklaring wordt opgemaakt en ingericht conform de ter zake voorgeschreven beroepsvoorschriften. Aansluiting wordt hierbij gezocht bij de voorschriften van de internationale beroepsorganisatie van accountants (IFAC).

Artikel 16 en 17

Het is van belang dat de informatie die volgt uit de jaarrekeningen betrouwbaar is. Er worden immers diverse economische besluiten hierop gebaseerd. Bij misleiding kan schade ontstaan bij gebruikers. Artikel 16 stelt de bestuurder en de commissaris die zich schuldig maken aan misleidende jaarcijfers in privé aansprakelijk voor de geleden schade. Dezelfde consequentie is verbonden aan het niet tijdig opmaken of publiceren, indien dit schade tot gevolg heeft.

Het is voorts van belang dat de jaarrekeningen en andere documentatie ook beschikbaar komen en dat de verplichting tot het opmaken ook kan worden afgedwongen door onder meer belanghebbenden. Artikel 17 voorziet hierin, door een vordering daartoe mogelijk te maken bij de kantonrechter.

Deze 2 bepalingen laten onverlet de straf- en administratieve sancties die kunnen volgen.

Artikel 18

Bij het niet tijdig opmaken van de jaarrekening (zie hiervoor onder artikel 5) wordt een boete opgelegd.

Algemeen wordt aangenomen dat het van groter belang is voor derden dat de jaarrekening wordt gepubliceerd, de sanctie op overtreding daarvan is

dienovereenkomstig ook zwaarder (zie hierna onder artikel 23). Bovendien verschaffen andere wettelijke regelingen ook de nodige sancties, bijvoorbeeld de belastingwetgeving, waarbij bij het doen van aangifte de jaarrekening gebruikt wordt bij aangifte. Het niet hebben van een jaarrekening kan ertoe lijden dat men of geen aangifte kan doen (waarop een strafsanctie staat) of uitstel moet vragen, waarbij invorderingsrente wordt gerekend door de belastingdienst. Een ander voorbeeld is ook te zien artikel 116 van het Wetboek van Koophandel. In dit artikel wordt aan het niet voldoen aan verplichtingen betreffende de administratieplicht en het (tijdig) opmaken van de jaarrekening persoonlijke aansprakelijkheid gekoppeld voor de bestuurder in geval van faillissement.

In dit artikel wordt uit oogpunt van proportionaliteit, derhalve volstaan met een administratieve sanctie als maatregel voor het niet tijdig opmaken van een jaarrekening.

Voorts wordt een administratieve boete opgelegd bij overtredingen van een aantal bepalingen, waarbij ook een strafrechtelijke sanctie mogelijk is (zie onder artikel 23). Het systeem van sancties bij deze groep van delicten is tweeledig: bij een eerste overtreding wordt slechts een administratieve boete opgelegd. Is er sprake van recidive, dan heeft de Overheid de keuze: of weer een boete opleggen en het daarbij laten, maar zijn mag ook het strafrechtelijk traject ingaan conform artikel 23.

Artikel 19-22

Deze artikelen regelen kwesties van beroep en bezwaar. De boete betreft namelijk een bestuursbesluit, waartegen men, overeenkomstige regels van goed overheidsbestuur en rechtsbescherming, bezwaar moet kunnen aantekenen en in beroep moet kunnen gaan.

Artikel 23

De bepalingen van de Wet Economische Delicten is van toepassing voor zover sprake is van herhaling van overtreding (recidive) van de in artikel 23 genoemde bepalingen. Ten overvloede wordt hier gesteld, dat van herhaling sprake is, zodra de persoon al één keer in overtreding is geweest. Iedere keer daarna, als men in strijd handelt met de betreffende bepaling, is er sprake van herhaling.

In geval er geen sprake is van recidive is het bepaalde in artikel 18 van toepassing. Het betreft in deze het bij herhaling niet naleven van

verplichtingen ingevolge de artikelen 13 leden 3, 4, 5 en 6 en artikel 14 lid 1, alsmede artikel 17 lid 5 (publicatieplicht en de controleplicht), die gekwalificeerd worden als een economische delicten in de zin van de Wet op de Economische Delicten.

Artikelen 24 en 25

Door deze wet is een aparte regeling van deze materie in het Wetboek van Koophandel en de Wet Coöperatieve Verenigingen overbodig.

De rechtspersonen waarop deze betrekking heeft, hebben bij de inwerkingtreding van deze wet enkele overgangstermijnen gekregen om te voldoen aan de bij of krachtens deze wet gegeven voorschriften. De termijnen betreffen onder meer het moeten voldoen aan omvangscriteria, de verslaggevingsstandaarden, overige verplichtingen, alsmede het in lijn met de wet brengen van statuten of samenwerkingsovereenkomsten.

De Initiatiefnemers

J. Simons

M. Bouva

S. Tsang

C. Waterberg

A. Misiekaba